

DISSERTATIO PHILOSOPHICA
de
indisfolubili nexu
PHILOSOPHIÆ
cum
IURISPRVDENTIA,

quam
OPITVLANTE DEO,
Sub Præsidio

V I R I
NOBILISSIMI, AMPLISSIMI atq; EXCELLENTISSIMI,
DN.

M. DAN. GVIL. MOLLERI.

Histor. ac Metaph. Prof. P.
Celeberrimi,

Domini Patroni atq; Præceptoris sui
æternum de-venerandi,

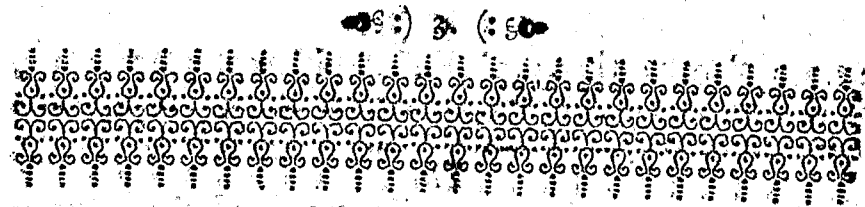
pro
Summis in PHILOSOPHIA Honoribus
ritè legitimeq; obtinendis,

Examini publici loco
fictic

MARTINVS LVTHERVS Tasterling/
Norimb.

Ad diem 23. Febr. Anno 1684.

ALTDORF,
Typis Henrici Meyeri, Universit. Typographi.

m!

Du sane multumq; dubita-vi, quodnam mihi eligen-
dam esset thema, Examini publici loco, perira-
ctandum: modo enim hoc, modo iterum aliud
mihi proposui. Deniq; post diuturnam considera-
tionem ejusmodi elaborandum puta-vi, quod sco-
po studiisq; meis magis magisq; esset conveniens,
præ ceteris vero illud quoddam de indissolubili Philosophiæ & Ju-
risprudentiæ nexu agit, sub incidem disputationis revocare
decrevi, quippe quia, nexus quem inter se agnoscunt, ex ipsis Pan-
dectarum voluminibus satis abundeq; apparet; plusculum enim do-
ctrinæ Philosophorum & imprimis stoicæ, vestigia observare ibi
licet: (neq; tamen idcirco Justiniani Compilatores solum stoicæ
Philosophiæ mancipati fuere; sed pro libitu ex omnibus optimâ
quæq; sibi elegerunt, uti hoc quoq; indicatum, vidit Dn. D. Schil-
ter, *Actus acutissimus* in Phil. Jur. c. 1. §. 7. p. m. 8.) hujus igitur
Thematis tractationem, DEO annuente, quatuor absol-
vam Sectionibus.

SECTIO I.

Continens Auctorum circa hanc materiam
sententias.

§. I.

Aliquot abhinc Seculis, docti quidem homines, &
eloquentiæ laude hodieq; celebres; veruntamen
non satis circumspecti, modesti & prudentes, plau-
stra

stra quædam convitiorum in Philosophiam effudère, eamq; ut vanam, inanem, falsam, stultam, furiosam, aliisq; generis ejusdem nominibus diffamavere.

II.

Sectatores vero illius tum aliorum tum hujus quoque criminis arguere non dubitarunt, quod ii ad corpus omnia, nihil vero ad mentem referant. Mundi arcana & cœleste hoc templum impiis Disputationibus profanent: Quapropter alii putarunt Jurisprudentiam prorsus Philosophia supersedere posse, siquidem sine ulla cognitione philosophica optimi tamen Jcti evaserint; sed quam utilis ea superioribus sit Facultatibus, satis prolixè ab aliis evictum, itaq; nolumus hic actum agere, quin potius hæc talia in compendio nosse, cupienti satisfaciet *Gisbert. ab Isendoorn. Conf. Log. l. 1. c. 1. q. 5.*

III.

Præterea etiam nonnulli opinati sunt, Philosophiam Jurisprudentiæ apprime utilem esse, sed eam duntaxat, quæ practicæ nomen sustinet. Philosophiæ vero Theoreticæ usum vel nullum vel perexiguum esse in Jurisprudentia, ceu post plures alios *Michaël. Wendelerus in Phil. pract. p. m. 43. §. 3. Gisbert. ab Isendoorn. in Eth. peripat. l. 1. c. 1. q. 28. p. m. 29. M. Cörberus quest. illust. decad. 4. quest. 8. & Samuel. Röchelius in Instit. Jurispr. hoc ipsum asserere videntur.*

IV.

Nos vero & Practicam & Theoreticam Philosophiam, (ut ea vulgariter dividi solet) Jurisprudentiæ conducere, non tam pro ingenii nostri imbecillitate affirmare non veremur, sed etiam objectionibus, quæ in conflictu ipso afferri poterunt, pro viribus satisfacere parati sumus, si unum adhuc nobis addere licebit, quod nimirum nihil à quopiam possit commode perpendi, nisi mens sit soluta & libera & se-

grega-

gregata ab omni præconcepta opinione, hoc enim si à quibusdam esset observatum & adhuc observaretur, non tam varia & iniqua jūdicia de Philosophia tulissent, interea tamen legi hac de re meretur *Valent. Berg. in Diss. ad Philosf. p. m. §. 1.*

SECTIO II.

Statum controversiæ sistens, terminosq; ejus evolvens.

§. I.

Philosophiæ nomine non intelligimus illam squalidam & personatam quam vulgus hodie tantum novit, sed eam, quæ mores componit, marcentia in nobis excitat, soluta constringit, contumacia domat, cupiditates & privatas & publicas cœrcet. Neq; enim Philosophia populare est artificium, nec etiam adhibetur ut aliqua oblectatione consumantur dies, & ut dematur otio nausea, sed potius ut agenda & omittenda demonstret, ut affectibus frænum injiciat, mentem à corpore deducat, animum Deo ac rectæ rationi subjiciat, & animo ceteras res humanas.

II.

Proinde non possunt non ea nobis placere, quæ ingeniosissimus naturæ scrutator *Anton. le Grand* hunc in modum de Philosophia annotavit: *Philosophia, inquit, si nominis etymologiam spectemus, sapientiæ amor est ac studium: at vocabulo sapientiæ nihil aliud quam mentis dispositio intelligitur, qua homo ad rite sentiendum de rebus impellitur, quæ ejus perceptioni occurrunt, & ad æquum de iis actionibus examen instituendum, quæ ad vitam ejus pertinent.*

III.

Jurisprudentiæ naturam nemo melius ipso *Justiniano Imperatore* indagavit, is enim in *§. 1. Inst. de J. & J.* ita eam definit:

finis: *Jurisprudencia est divinarum atq; humanarum rerum notitia justæ atq; injustæ scientia.* Ubi per res divinas atq; humanas optime beatus noster *Ludovell. in Comm. ad h. §. objectum Jurisprudencia explicat., in quantum de iis Jus & Justitia est administranda.* Justitia scil. universalis, quam non solum textus quamplurimi, sed & præceptorum propositorum generalitas evincunt, quibus insuper Auctoritas accedit **VIRORUM Consultissimorum**, eandem hanc sententiam comprobantium calculo suo, quorum alter **DN. D. LINCKIUS**, alter vero **DN. D. GEIGERUS**, utriq; **VIRI incomparabiles & undiquaq; Celebrissimi, Domini Patroni ac Præceptores meæ atatem colendi, ille quidem in Collegio privato Pand. iste vero in Collegio Inst.**

IV.

Ceterum distinguenda est Jurisprudencia universalis à Jurisprudencia Romana, utut enim Jurisprudencia Romanæ magna sit dignitas & auctoritas, multò tamen major est Jurisprudencia universalis, universum genus humanum attinentis. Jurisprudencia, quippe universalis absolute considerata tantum circa jura naturæ est occupata, quibus, cum omnes homines obligentur, in quacunq; vixerint Republica; hoc sibi nomen merito vindicat. Jurisprudencia autem Romanæ libri non tantum sua & Romana Jura complectuntur, legibus merè arbitrariis proposita, sed & eximias juris naturalis commentationes.

V.

Quando igitur dicimus indissolubilem nexum esse Philosophiæ cum Jurisprudencia, hoc præcipuè intendimus, Philosophiam & Jurisprudenciam quam maximè universalem, nec non Romanam, quoad sua placita eidem superstructam tam firmo invicem colligatam esse vinculo, ut neutra sine altera vel disci commode vel doceri vel exerceri queat: indeq; quam plurima ex Philosophiæ fontibus Juris Studio

diolo haurienda esse, nemo nisi minus exercitatus affirmaverit..

SECTIO III.

Sententiæ nostræ veritatem adstruens.

§. I.

SI jam paulo ante adducta, penitus inspicere non detretemus, manifestum evadet, Jurisprudenciam non aliunde, quam à mentis dispositione originem trahere, mediante qua, homo Jurisprudencia deditus, non tam leges proponere, sed & de rebus ipsis Jus & Justitiam administrare impellitur, ac proinde differentia, quæ inter Philosophiam Moralem & Jurisprudenciam constitui assolet, in eo præcipue consistit, quod illa actiones rectæ rationi convenientes suadeat, ista vero hominem ad easdem perficiendas sub spe consequendi boni adigat & adstringat, negligentes autem profus vel iis adversantes metu subeundæ poenæ terreat.

II.

Ipse igitur Jurisprudencia cum disciplina sit practica (vulgo enim ita audit) quam optime etiam ex Philosophia practica deduci potest, atq; quam maxime omnem Philosophiam practica sibi adjungi cupit, neq; eo ipso, (quasi à ceteris Philosophiæ partibus Jurisprudencia soluta aut disjuncta esset) putandum erit, doctrinam quippe Moralem in Physica, Physicam in Metaphysica, radicari ac fundari, notius est quàm ut fusè à nobis demonstrari demum debeat, Metaphysicam vero cum Mathematica affinitatem habere, affirmatui itidem est facile, quippe Mathematica & Philosophia prima, (verba lubet adducere, quæ habet *Excell. DN. PRÆSES in Programm. de Preparat. abitur. in Ital. pag. 33.*) hoc inter se proprie conveniunt, quod cognitionem utraq; per-

persequitur formarum, quoad immobiles & à concretionem materiæ sunt liberæ. Sanè *Hugo Grotius*, at quantus Vir, in *Methodo* suâ svadet futuro JCto, ut etiam *Metaphysicam* probè addiscat: nam etsi nesciat *Juris Studiosus* cui bono ipsi sit *Metaphysica* aut *Philosophia*, admittit deinde ad *Facultatem* sentit commodum, ceu plura huc spectantia legi queunt apud *J. C. Dannhavv. Id. Bon. Diss. sect. 2. §. 94. p. 327.*

III.

Ciceronem alicubi scripsisse constat *Jurisprudentiam non esse à Prætoris Edicto, neq; à XII. Tabb., sed penitus ex Philosophiæ fonte hauriendam*, cum *Jurisprudentiæ* nævos haud rectius quempiam correcturum, aut opinionum perplexitatem extricaturum, aut potiorem æquitatis quam juris rationem habiturum existimemus, quam subsidiaria *Philosophiæ* opera adhibita.

IV.

Et ipsa experientia rerum omnium magistra nobis inculcat, eos qui debitam *Philosophiæ* operam navarunt, & præter exquisitam rerum cognitionem, circumspecta prudentia usi fuere, multo facilius invenire ac perspicere potuisse, quid agendum judicandumve sit, tum quoad factum ipsum, tum quod ad singulas attinebat circumstantias, quam *Philosophiam* non attingentes, aut non nisi primis labris degustantes *Juris* studium, utcunq; diligentes, tumultuariè tamen versarunt.

V.

Nimirum hi ipsi non inconcinne iis *Nautis* similes esse possunt dici, qui gubernaculo & ancoravelisq; perditis, cuiusvis tempestati & fluctibus suum navigium committunt, & modo in portum satis commodum forte fortuna deferuntur, modo in breviam incidunt. E contrario illi, qui æquitatis latices *Philosophicis* adminiculis elicere norant, solidioremq;

dioremq; *Philosophiæ* apparatus ad *Jurisprudentiam* attulerint, *Nautis* cum ejusmodi non immerito comparari queunt, qui gubernaculo, ancora, velisq; recte instructi, quam sibi præfixere metam, sine ullo fortunæ ludibrio, aut minima spei frustratione attingunt.

VI.

Quod ipsum laudabili suo exemplo quondam comprobant JCti maximi nominis *Bachovius, Sutholtus, Scipio Gentilis, Gæddæus, Gifanius, Rittershusius, Lauterbachius* aliq; qui uti JCti fuere absolutissimi, ita quoque jure suo *Philosophi* eminentissimi nominari debent, multa enim more *Philosophorum* conscripserunt opera, quæ adhuc magni æstimantur ac æstimari debent, ob insignem eorundem utilitatem, quam non solum *Cultores legum*, sed & alii *Eruditi* ex iis habere ac percipere possunt.

VII.

Et profecto nisi quis totus pertinacia sit occæcatus, fatèri cogitur, eos qui frequentius saniori inhæserunt *Philosophiæ*, plus æqui & boni eruerent ex *Jurisprudentiæ* legibus: quam alios, qui eam haud curarunt: sæpe enim sæpius *Jurisprudentiæ* leges explicationem desiderant: etenim latores non omnia legibus comprehenderunt, nec ad omnes facti species descenderunt, sed generaliter, quæ fieri debent, præscripserunt, ideoq; ea parte, qua deficiunt correctionem & directionem requirunt, eam vero nulli alii melius *Philosophiæ* peritis subministrare valent. Quippe qui rem per causam cognoscere docent, ita quidem, ut intellectui certò constet, hanc vel illam notitiam ex hac vel illa causa indubitato sequi.

VIII.

Quapropter sola *Philosophia Juris-Consultum* à pravis, erroneis & illaudatis consiliis retrahit, firmiterq; præser-

vat, ne circumveniri ullo queat modo; quod quidem facile alias fieri potest, in tali præsertim homine, qui nullam rerum habet cognitionem, is enim uti plurimorum ludificationibus est expositus, ita sæpius etiam fraudulenter decipitur. Proinde nihil miserius, aliquis esse dixerit homine Aphilosopho, negligit enim animum, quo nihil præstantius, se ipsum ignorat, quo nihil turpius, ut ita docti nomen tueri nequeat, nedum Jcti, qui Philosophiam penitus ignorat.

XI.

Et certe Deus nulla majori clade Rempublicam affligere potest, quam si eidem Juris peritum præficiat Philosophiæ imperitum, neque enim dici potest, quam multa & quam noxia inde oriantur mala, præsertim si is totus dependeat ab aliorum judicio, neq; per suam scientiam Rempublicam administret, sed per alienam, atq; ita longe melius mihi facere videntur ii, qui Philosophiam cum Jurisprudencia ita conjungunt, ut indissolubilis eorum sit, maneatq; nexus: Vita quippe sine Philosophia mors est, & vi vi hominis præcipue Juris periti, sepultura.

X.

Deniq; haud paucos praxis quotidiana juris subministrat casus, quorum decisio fundamentalis, sine exquisita Philosophiæ cognitione haberi nequit; ita e.g. communissima alias collectio est ista, virgo lac habet, ergo peperit: aut saltem rem cum viro habuit, quod tamen ita simpliciter asserendum non est, distinguendum enim prius, inter lac proprie dictum, & inter album humorem speciem lactis habentem, illius quidem præsentia viri consuetudinem arguit, non verò hujus. Hinc quando viri etiam aliqui lac habere dicuntur, tunc ex Physicorum schola constat, quod sublato lactis organo præcipuo, lac quoque tollatur: glandulis namq;

namq; lactiferis & venis viri sunt destituti, itaq; nec lac generare possunt, licet interdum in Virorum mammillis quid inventum, non tam res, quam similitudo lactis fuit, scil. humor albus lacti similis, qui tamen ad nutritionem perfectam prorsus inhabilis. Et sit, quicquid sit, singularia hæc sunt, at scientiam parit universale. Sic de partus etiam tempore variæ agitari solent quæstiones, an videlicet partus septimestris, octimestris, decimestris, undecimestris & duodecimestris sint legitimi, de quibus Juris periti judicium ferre non possunt, nisi consultis prius Physicis, uti quidem harum & similium aliarum controversiarum elegantes & accuratas decisiones reperire licet, apud naturæ Consultiss. Paul. Zach. in libro prorsus aureo quæst. Medico-Legalium.

XI.

Ciceronem amplius si consulere velimus, is de Philosophia tale tulit judicium in *Tusc. quæst. Philosophia*, inquit, est mater omnium artium ac scientiarum: Quod quidem ipsum, licet inductione omnium scientiarum probare & ad oculum demonstrare nobis in proclivi esset, speciatim tamen ex Jurisprudencia id luculenter apparet, Jurisprudenciam prorsus cum Philosophia indissolubiliter cohærere. Ut illos silentio involvam, qui solius accuratioris Philosophiæ ope, non tam admirandos in Jurisprudencia progressus brevissimum intra temporis spatium fecere, quam etiam rarissimos in eadem effectus edidere.

XII.

Uti verò Philosophiæ fulcrum historia dici meretur, ita Historiarum cognitione, eos quoque exacte imbutos necessum erit, qui ad Jurisprudenciæ studium sese conferre desiderant. Sane, nullus (audacter cum quibusdam viris eruditioribus pronunciamus) nullus, inquam, illustris est in Jure titulus, qui ab Historia & consequenter etiam à Philosophia lucem non accipiat aliquam.

XIII.

De arte utendi recte Ratione seu Logica, nihil jam magnopere dicemus, ea enim tota in docendo occupatur, quo pacto quis de rebus cognoscendis ac judicandis cogitationes suas formare queat; proinde ea in Jurisprudencia ad discenda tanto magis necessaria, quanto magis Jus & Justitiam administrare cupimus.

SECTIO IV.

Sententiæ contrariæ falsitatem redarguens.

§. I.

IN oppugnanda & pro cujuslibet animi sententia expugnanda Philosophiæ arce, quamvis variis machinarum, arietum ac telorum generibus utantur, atq; uti possint antagonistæ, ea tamen nec omnia, sed aliqua, nec multa, sed pauciora hic adducere constituimus; partim quod singula recensere fit fere impossibile, partim quod plura proferre fit inutile, quippe quoniam uno vel altero in casum dato, reliquorum fundamenta, una eademq; opera subvertuntur.

II.

Prima igitur in percutiendo Philosophiæ muro balista, in eo consistit: quando nimirum adversarii dicunt: Philosophiam non ad consuetudines in Republica aliqua observatas respicere, sed tantum corrigere quid vel innovare, unde tale confici solet argumentum. Si Philosophia non ad consuetudines in Republica receptas respicit, sed tantum eas innovat atq; corrigit, sequitur quod Jurisprudencia cum Philosophia non cohæreat nexu indissolubili: Atqui verum est prius nempe quod Philosophia non respiciat ad consuetudines in Republica jam receptas, sed tantum eas innovat atq; corrigit E. & posterius quod nimirum Jurisprudencia cum Philosophia non cohæreat nexu indissolubili.

bili. Atq; ne sine ulla probationis specie hæc talia proferre videantur auctores, tunc probationem suam quam maxime defumunt inde, nempe quod experientia ipsa testetur Philosophiam, si latum unguem aliquid ab ejus rationibus, terminis & loquendi genere differat, statim id corrigere immutare ac reprobare, quod tamen sæpe sæpius Reipublicæ haud parum noceat. Deinde dicunt Jurisprudenciam è contrario semel à se introductas leges & consuetudines receptas, quam strictissime observare, neq; eas nisi summo necessitatis casu corrigere & immutare, unde ulterius concludunt, dicentes: Philosophiam & Jurisprudenciam hoc pacto esse contradictoria, neq; simul & semel stare posse, multo minus indissolubili nexu junctas esse, quin potius posita Jurisprudencia tolli Philosophiam, & posita Philosophia tolli Jurisprudenciam.

III.

Antequam responsio ad hanc objectionem afferatur, non in congruum erit, si prius syllogismum istum conditionalem ad aliquem primæ figuræ modum deduxerimus, ut eo melius responsionis nervus intelligi queat, fundamentum enim syllogisticum, cum in prima figura maxime sit conspicuum, ideoq; expeditius solutio inde eruitur. Proinde argumentamur hunc in modum: Quicquid non ad consuetudines in Republica jam receptas respicit, sed tantum eas innovat atq; corrigit, id cum Jurisprudencia non cohæret nexu indissolubili. Atqui Philosophia non ad consuetudines in Republica jam receptas respicit, sed tantum eas innovat atq; corrigit E. Philosophia cum Jurisprudencia non cohæret nexu indissolubili. Jam respondemus ad majorem, prævia connexionis ejusdem negatione, distinguendo inter consuetudines requisita æquitatis, honestatis & utilitatis habentes, & inter eas requisita essentialia non habentes,

bentes, priori modo si consuetudines intelligere velint, tunc haud quaquam concedimus, quod Philosophia eas ullo modo immutandas sibi sumat, sed potius rationibus validissimis confirmare nitatur, sin vero posteriori modo consuetudines introductas sumant, manifestum evadet, non tantum Philosophiam recte facere eas improbando, immutando & rejiciendo, sed & Jurisprudentiam ipsam hoc intendere, quæ nihil, nisi quod cum æquo, recto & justo convenit, tolerare potest. Novimus enim Jctos quosq; Celebrerrimos & praxin quoque quotidianam, ad instar palmarii in Jurisprudentia requisiti habere rationem, novimus etiam omne Jus uti debere ratione aliqua, licet ea non semper adeo facile promteq; reddi queat, atq; ratio illa debet consistere in honestate & æquitate, ita tamen ut semper ad Reipublicæ cujusvis statum & utilitatem respectus habeatur, iis enim consideratis, non potest improbari, si consuetudines interdum in hac vel illa Republica mutantur. Haud quaquam igitur majoris supra allati connexio tolerari potest, non enim sequitur, quicquid consuetudines alicujus Reipublicæ immutat, illud non cohæret indissolubili cum Jurisprudentia nexu. Limitamus igitur majorem, & dicimus quicquid consuetudines alicujus Reipublicæ sine ratione &c. immutat, & sic negatur minor, quin potius invertimus argumentum & dicimus, quicquid consuetudines alicujus Reipublicæ ita corrigit & immutat, ut Status Reipublicæ melior reddatur, illud cohæret indissolubili cum Jurisprudentia nexu. Atqui: Philosophia consuetudines alicujus Reipublicæ ita corrigit & immutat, ut Status Reipublicæ melior reddatur. Philosophia cohæret indissolubili cum Jurisprudentia nexu. Quibus ita positis minor etiam allati supra argumenti non erit admittenda, siquidem Philosophia non immutat consuetudines, quas nondum bene perspexit, sed

sed accuratissime demum perspectas, si observaverit minus eas Reipublicæ conducere, corrigit, inque meliorem statum deducere laborat. Quid quod etiam Philosophiam, (non tamen simpliciter ut Philosophiam, sed ut Jurisprudentiæ adsociatam) circa Reipublicæ consuetudines examinandas versari posse non dubitamus.

IV.

Secunda objectio huic argumentandi formæ includitur: Quodcumq; solum versatur in inquisitione ejus, quod non tam cedit in usum Reipublicæ, quam potius detrimentum, insimulq; efficit ut non tam verissimis aliorum sententiis credamus, quam nostræ pertinaciter inhæreamus, & quamlibet rem, ingenii ostendendi gratia, in Disputationem vocemus, illud neutiquam cum Jurisprudentia cohæret nexu indissolubili. Atqui: Philosophia solum versatur in inquisitione ejus, quod non tam cedit in usum Reipublicæ, quam potius detrimentum, insimulq; efficit, ut non tam verissimis aliorum sententiis credamus, quam nostræ pertinaciter inhæreamus, & quamlibet rem, ingenii ostendendi gratia in Disputationem vocemus. Philosophia neutiquam cum Jurisprudentia cohæret nexu indissolubili. Major extra dubitationis periculum posita esse creditur, proinde haud opus esse ulla ad eam probandum ratione. Minor itidem pro manifesta habetur, quippe quod aperte constat, Physicam, Metaphysicam aliasq; Philosophiæ partes solum in inquisitione ejus versari, quod Reipublicæ commodum non promovet, sed potius impedit ac aufert. Verum enim vero ut ut majorem recte consideratam admittere queamus, Minorem tamen ita simpliciter concedere non possumus. Etenim quis, nisi Philosophiæ genuinæ ignarus asserendum sibi sumet, Philosophiam in inquisitione eorum versari, quæ in detrimentum cedunt Reipublicæ, aut quæ disputaces

taces solum faciat homines? Gensemus itaque esse distinguendum (1) inter Philosophiam veram & simulatam seu spuriam. (2) Inter Disputationem ceu necessariam veri consequendi scaturiginem & inter Disputationem ceu vanum altercandi prurium. (3) Inter modestum sententiarum etiam verissimarum examen, & inter immodestam quarumvis sententiarum exagitationem. (4) Inter inquisitionem eorum, quæ in detrimentum cedunt Reipublicæ, approbativam & reprobativam. Secundum priora distinctionum membra minorem negamus, secundum posteriora vero concedimus totum argumentum.

V.

Tertia objectio peti solet ab aliorum auctoritate, qui dicunt, quod ii, qui in addiscenda Philosophia multum adhibuerunt diligentia, inutilis prorsus consenuerint, nec quicquam laudabile, aut utile vel in societate humana vel in negotiis publicis presterint: Sed adhæc & id genus alia responderi posse putamus (1) distinguendo, inter eos qui Reipublicæ profunt directe, & inter eos qui eidem profunt indirecte. (2) Inter eos qui in Philosophia genuina consenescent & illi magnam utilitatem negotiis civilibus afferre queunt, & inter eos, qui in Philosophia spuria consenescent, & illi nullam utilitatem negotiis civilibus afferunt. (3) Inter id, quod fit per se, & quod fit per accidens. (4) Inter id quod fit semper, & quod interdum.

VI.

Quarta objectio ex ipsa Philosophiæ voce desumitur, dicunt enim aliqui Philosophiæ vocem, multo recentiore esse, quam ut indissolubili nexu cum Jurisprudencia ab ipso statim mundi exordio potuerit esse conjuncta; siquidem Philosophiæ appellatio sit in Græcia nata, Græcia vero demum vel à græco viro aliquo vel à græco rege quodam prisco

prisco denominatam esse, Græcorumq; Monarchiam præterpropter A. M. 3622. coepisse. Sed responsione adhuc non destituimur, dicimus itaq; Philosophiam una cum condito Adamo statim originem sumsisse, atque simul ac homo extitit, etiam Philosophiam extitisse, deinde verba huc quadrare videntur, quæ *Isaacus Casaubonus in not. ad Diog. Laërt. Proem. habet, h. m. Philosophia græca vox est non barbara, ergo Philosophia à Græcis inventa est, non à Barbaris; pari Jure Romanis dicere liceat, Medicinam à se inventam, quia Medicina appellatio sit Romana non barbara, & ut Cic. ait in Tuscul. quest. l. 5. c. 2. p. m. 247. lit. h. sub fin. Quam rem antiquissimam, cum videamus, nomen tamen confitemur esse recens. Nam sapientiam quidem ipsam quis negare potest non modo re esse antiquam, verum etiam nomine? Quæ divinæ humanarumq; rerum, tum initiorum, causarumq; tum cujusq; rei cognitione hoc pulcherrimum nomen apud antiquos assequebatur.*

VII.

Nondum tamen adhuc adversarii desistunt, sed præterea objiciunt & illud, quod Philosophia in varias sectas sit divisa, quarum una quæq; omnes alias evertit, ut se suaq; confirmet, & sicut alias tollit sectas, sic ipsa quoque ab aliis tollitur omnibus, ita ut intestino quasi dissidio & civili bello confici & consumi videatur: Argumentum eorum ita habet: Quæcunq; disciplina in multas est divisa sectas, quarum una quæq; alias omnes evertit, ut se suaq; confirmet, illa vero ipsa quoq; ab aliis tollitur, ita ut intestino quasi dissidio & civili bello confici & consumi videatur, illius disciplinæ cum Jurisprudencia nexus est nullus. Atqui Philosophia in multas est divisa sectas, quarum unaquæq; alias omnes evertit, ut se suaq; confirmet, illa vero ipsa quoque ab aliis tollitur, ita ut intestino quasi dissidio & civili bello confici & consumi videatur. E. Philosophiæ cum Jurispru-

prudencia nexus est nullus. Major iterum extra dubitationis aleam est posita. Jurisprudencia enim firmis innitur principiis, quæ destrui non possunt, nisi insimul totum evertatur Jus naturæ, quod tamen impossibile. Ad demonstrandam vero minorem probationes è longinquo petere nihil opus est. Cum Philosophorum aliqui res scientia comprehendendi, alii vero nihil scire nos posse contendant, atque ita quandam non philosophandi Philosophiam constituent, inter illos vero quorum studium in disponendo vitæ statu & moribus formandis consumitur, mirum profecto, quanta, & quam varia discrepantium sententiarum diffidia in eo se offerunt, in quo tamen totius sapientiæ civilis cardo versatur, dum alii summum hominis bonum in voluptate animi, alii in voluptate corporis positum esse, censent, alii cum voluptate honestatem conjungunt, alii doloris privatione, alii in scientia, alii in virtute & honestate, vel quod idem est in virtutis usu, alii denique in re alia collocant. Sed respondemus iterum iterumque ad majorem, distinguendo scilicet inter disciplinam principia falsa subvertentem secundum fundamenta rectæ rationis, & inter eam, quæ ex solo contradicendi pruritu hoc facit, priori modo si sumatur major propositio, concedo, quod Philosophia vera aliorum principia falsa subvertat, ut eo magis sua confirmet; si vero posteriori modo, nego minorem, quod Philosophia ex solo contradicendi pruritu, hoc peragat, sed potius ratione veri indagandi: Præterea si ob sententiarum diversitatem & sectarum pluralitatem sinistrum de Philosophia ferre licebit iudicium, quid de Christianismo, sive Religione Christiana universa dicemus, quam non hodie tantum, sed olim etiam à primo statim illius ortu, in numeris fere perniciosissimarum hæresium factionibus vexatam & distractam fuisse constat. Quapropter uti vera Religio contra omnes

omnes Satanæ machinationes, & Sociorum ejus telaque ignesque; tanquam Marpesia Cautes immota subsistit, ita vicissim Philosophia non simulata adversus rabidos vexatissimorum argumentorum insultus incolumis permanebit.

VIII.

Alia adhuc forent, quæ nobis objici possent, at quoniam ea notiora sunt, quam ut hic adducantur, merito ea mittimus, ac chartæ parcimus, interim Lectorem Benevolum, eo ceu par est honore petimus, velit ea, quæ hæcenus à Nobis sunt allata, bene interpretari, quæ vero, uti libenter fatemur, sunt omissa ac minus concinne posita, partim librorum defectui, partim primo Disputationis scribendæ conamini, quam maximè autem iudicii adhuc imbecillitati imputare.

COROLLARIA.

I.

Judicium Scaligeri, nisi una alterave impedivisset ratio, fere approbasset, qui quoties saltationes viderit, dicebat, se non posse cernere majores in orbe ineptias, quam si mares ac foeminae ad membranæ strepitum, aut chordæ sonitum, se invicem manibus apprehendere soleant, ac picarum simiarumque; instar exsiliant, tripudient, gyros efficiant, & quæ harum ineptiarum plures secundum mentem illius. Nos vero rationibus edocti, saltationes (nisi in malum instituantur sinem) magni aestimamus, laudamusve, nec vero iudicio modo adducto subscribimus.

II.

Porro ex Meditat. Polit. Celeberrimi Becmanni affirmare non erubescimus, sexui fæmineo præcedentiam esse concedendam.

III.

Virginitatem verò esse & non esse in prædicamento defendimus.

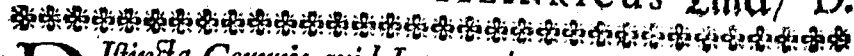
Quæ

Quæ sanctæ *Sophiæ* connectant vincula *Jura*,
His doctè chartis, *dulcis Amice!* probas.
Gratulor ex animo, doctè sic scribere perge,
Et **TIBI** cum *Sophiâ* præmia *Jura* dabunt.

*Hicce Supremos in Philosophia Honores,
Candidato eorundem optumo atq; LL.
Cultori solertissimo, Suo Fafterlingio,
mæsto quidem inter calamitates dome-
sticæ, sincero tamen animo, faustos
felicemq; esse jubet*

HEINRICUS Linc/ D.

Distincta Gemmis quid Laquearia,
Et grandiorum Pyramidum situs
Cœlo maritatus juvabit?
Si Basis haud stabilita surgat.

*Futura sic nâ Philosophi è penu
Depromta Juris Pegmata sustinet
Obryzo & Argento polita,
Næ celeri pereunt ruinâ*

*Martine felix es, Sophiæ Basin
Qui Juris amplis substruis Ædibus:
His ritè junctis, ex utrisq;
DOCTOR eris solide eruditus.*

*Quâ ipsâ tristrophâ Odula
Clarissimo DN. CANDIDATO,
cum pro Supremis in Philosophiâ Honoribus
obtinendis
publicè disputaret,
animitus gratulatur*

PRÆSES.